

Suomalaisena Paraguayn viidakossa

Iikka Laulaja

25.9.1927–7.11.2017

Tapasin Iikka Laulajan, Manuel Holopaisen ja Jouko Lapin ensi kertaa Paraguayn viidakossa 1990 luvun puolivälissä Nueva Alboradassa.

Iikan vanhemmat, Aina ja Eero Laulaja tulivat Suomesta kesällä 1927. Samassa ryhmässä matkusti myös Manuel Holopaisen äiti. Aluksi he menivät Argentiinan puolelle Colonia Finlandesaan, josta siirtyivät Parana joen yli Paraguayn puolelle siellä jo silloin asuvan Armas Nikkisen kehotuksesta ja avustamana. Maa ja elämä kun Paraguayn puolella oli kaikesta puoli parempaa, eikä siellä ollut niin paljon sataa tuhoavia heinäsiirkkoja.

Iikka syntyi kolme kuukautta Laulajien Paraguayhin tulon jälkeen. Elämä viidakossa oli rankkaa ja työtä piisasi, pellot oli raivattava keskelle viidakkoa ja asumukset rakennettava. Aluksi nukuttiinkin puukehikon päälle rakennettujen suurten banaaninlehtien päällä ylhäällä suojassa petoeläimiltä. Eikä elämä suinkaan ollut niin houkuttelevaa kuin mainoslehtisissä Suomessa kerrottiin. Niissä julistettiin, kuinka Paraguayssa tarvitsi vain makoilla hedelmäpuiden alla ja hedelmät putoilivat suuhun. Taisi siinä ensin putoilla muutama hikipisara, ennen kuin hedelmiä pääsi nauttimaan, Iikka kertoo myöhemmin hymyssä suin.

Parhaimmillaan Alboradassa asusteli jo toista sataa suomalaista, heidän joukossaan paljon lapsia. Iikan isä Eero piti kouluakin lapsille. Vähitellen suomalaisasutus kuitenkin harveni, osa muutti takaisin Suomeen ja osa muuten vain pois Alboradasta paremman elämän toivossa.

Iikka meni naimisiin ukrainalaisen naisen kanssa ja he saivat kahdeksan lasta sekä myöhemmin suuren joukon lapsenlapsia. Iikan perhe levisi laajalle Paraguayhin ja Argentiinaan. Pojista vain kaksi asettui asumaan Iikan naapurisiin Alboradaan. Vuonna 1986 Iikka vieraili ainoan kerran Suomessa ja Kurikassa, josta hänen vanhempansa olivat lähteneet.

Iikka Laulaja oli rehti pohjalainen ja kova työmies. Oli pakko, jos halusi edes jotenkin tulla toimeen. Paraguayssa kun ei ole minikäänlaista eläkettä, ei sosiaaliturvaa, eikä vanhuuden turvaa. Kaikki elanto on itse hankittava ja ansaittava loppuun asti ja sen Iikka todellakin teki, hän kaatui saappaat jalassa.

Iikka oli pitkä laiha mies, hänen käyntinsä erotti jo kaukaa, hän eteni huojuen, puinen keppi toisessa kädessään. Iikka oli loukannut toisen lonkkansa metsätöissä. Onnettomuudessa, jossa suuri puu kaatui hänen päällensä ja murskasi hänen toisen lonkkansa. Myös hänen leukansa vaurioitui ja hänen itsensä tekemät tekohampaat hajosivat samassa rytkässä. Toipuminen kesti useita vuosia, mutta sinnikkäästi hän vaan kuntoutti itsensä.

Iikka puhui uskollisesti vanhemmiltaan oppimaansa etelä-pohjanmaan murretta kavereidensa Manun ja Joukon kanssa. Vuosikymmenien ajan nämä kolme viidakkosuomalaista olivat ainoat suomalaiset alueella. Jouko Lappi kuoli muutama vuosi sitten. Hän oli viisi vuotta Iikkaa vanhempi ja oli ainoa näistä kolmesta, joka oli Suomesta muuttanut. Tänä päivänä Alboradassa elää enää Manuel Holopainen, vuonna 1929 syntynyt viidakkosuomalainen.

Iikka Laulaja oli rehti suoraselkäinen suomalaisuuden edustaja kylässään. Hän kuului myös kyläneuvostoon ja kunnanjohtaja kävi usein vaikeissa asioissa kysymässä Iikan arvostettua mielipidettä. Muisto suomalaisuudesta Paraguayn viidakossa elää vielä pitkään.

Antti Välikangas

Tropiikin tapaan, hautajaiset pidettiin heti seuraavana päivänä ja paikalle saapuivat myös kaikki Iikan kahdeksan lasta. Kuva: Ruben Sulka.